

Plán činnosti koordinátora
Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Školský rok 2017/2018

Koordinátor: Mgr. Mária Ofčáková

Plán činnosti koordinátora VMR

V škole dieťa dostáva množstvo informácií, ktoré musí premeniť na vedomosti, ale jeho citová a morálna stránka osobností sa často nerozvinie. Tam kde absentuje výchova, je negatívna zodpovednosť. Všetci dospelí by sme si mali, uvedomiť, že vo výchove sa nikdy nepodarí dobehnúť to, čo raz zanedbáme.

Podpora rodiny by mala byť v záujme celej spoločnosti. Zabezpečenie rámcových podmienok pre rodiny i vytvorenie priestoru pre ich slobodnú voľbu vlastného spôsobu života je prvoradou úlohou rodinnej politiky štátu. História ľudstva potvrdzuje, že optimálnejšie prostredie na prípravu dieťaťa ako rodina nie je. Dieťa bolo a vždy bude predurčené na to, aby milovalo a bolo milované. Aby mohol byť človek veľkým, nepotrebuje sa narodiť v kráľovskej rodine, ani v rodine milionára. Stačí, keď sa narodí v rodine, kde ho vítajú s radosťou, vychovávajú s úctou a zahŕňajú láskou.. Rodina má nenahraditeľné miesto v sociálnom systéme a podľa kvality fungovania jej vzťahov možno identifikovať jej vplyv na človeka, ktorý v nej vyrástol, bol ňou formovaný. Súčasťou pôsobenia školy je i výchova k manželstvu a rodičovstvu a teda aj k rodine.

Ciele výchovy k manželstvu a rodičovstvu sú zamerané tak, aby prispievali k výchove celej osobnosti dospelujúceho dievčaťa a chlapca, aby boli schopní poznávať a chápať mravné, sociálne, psychologické a fyziologické zvláštnosti ľudských jedincov podľa pohlavia a tak vytvoriť optimálne medziľudské vzťahy s ľuďmi svojho a opačného pohlavia.

Ciele VMR:

- pomáhať žiakom/kam rozvíjať pozitívne sebavedomie, pestovať sebaúctu, zvyšovať angažovanosť rodičov pri výchove
- poskytnúť žiakom/kam prvotné informácie o vzniku a vývine ľudského jedinca, o starostlivosti rodičov o dieťa (výživa a opatera),
- rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za vlastné správanie,
- pestovať v žiakoch schopnosť výberu na základe správneho rozhodnutia, a to i v prípade, že budú vystavení negatívnemu tlaku (asertivita),
- formovať sociálne zručnosti žiakov v interakcii s inými: vytvárať a zvládnuť vzťahy, odhaľovať a riešiť problémy, jasne a výstižne formulovať myšlienky, vypočúť mienku iných v diskusii, potláčať vulgarizáciu jazyka,

Plán činnosti koordinátora VMR

- zdôrazňovať význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy – empatiu, komunikačné schopnosti,
- poukazovať na rodinu ako na základnú a funkčnú jednotku spoločnosti,
- formovať postoje k bezpečnému správaniu vo vzťahu k zdraviu, špeciálne v otázkach prevencie AIDS,
- oboznámiť žiakov s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie jednotlivca,
- poskytnúť žiakom základné poznatky o biologických, emocionálnych a sociálnych zmenách v puberte,
- viesť žiakov k utváraniu personálnej bezpečnosti, poznať rozdiely medzi vhodnými a nedovolenými telesnými dotykmi,
- viesť žiakov k tomu, aby si postupne uvedomovali a osvojili svoju pohlavnú rolu so zreteľom na spoločensko-mravné normy vzájomného správania,
- posilňovať sebahodnotenie a sebaurčenie (dieťa hodnotné a hodné lásky, zachovávanie osobnej sféry),
- rozvíjať v nich toleranciu, rešpekt a prosociálne správanie a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu

1. Manželstvo a rodina

Rodina. Vzťahy, pravidlá a autorita v rodine.

Voľba manželského partnera.

Význam harmonického manželstva pre zdravý vývoj dieťaťa.

Centrum poradensko-psychologických služieb.

Termín: priebežne

Zodpovední: všetci vyučujúci

2. Rodičovstvo

Gravidita, narodenie dieťaťa. Vývoj dieťaťa. Výchova dieťaťa v úplnej a neúplnej rodine. Akceptácia postihnutého dieťaťa. Vzťah rodič - dieťa. Krása rodičovstva.

Zodpovednosť rodičov za výchovu dieťaťa. Starostlivosť detí o rodičov v starobe.

Antikonцепcia, dostupné prostriedky a metódy. Interrupcia, zdravotné a psychické dôsledky interrupcie. Význam plánovaného rodičovstva.

Termín: priebežne

Zodpovední: vyučujúci 2. stupňa

3. Intímne vzťahy

Objasnenie pojmov vzájomná príťažlivosť, sexuálna príťažlivosť, fyzická príťažlivosť, láska, romantická láska.

Vývoj vzťahov medzi dvoma ľuďmi (chodenie, dvorenie, láska).

Predmanželská sexualita.

Pohlavné úchyľky.

Pohlavná promiskuita, jej nepriaznivé dôsledky.

Pohlavné prenosné choroby, AIDS. Prevencia a ochrana.

Nebezpečenstvo drogovej závislosti.

Homosexuálne vzťahy. Lesbické vzťahy.

Termín: priebežne

Zodpovední: vyučujúci 2. stupňa

4. Zásady zdravého života

Zásady zdravého života- hygiena tela, fyzické a sociálne aspekty zdravia.

Zachovanie zdravia závisí do istej miery od schopnosti robiť správny výber a zodpovedne konať.

Význam sociálnych zručností- presné a výstižné vyjadrovanie, schopnosť vypočuť mienku iných v diskusii, odhaľovať a riešiť problémy, asertívne správanie, sebaovládanie a iné.

Zdravé sebavedomie a sebaúcta človeka.

Nebezpečenstvo sexuálneho zneužívania detí, nácvik bezpečného správania v rizikových situáciách.

Termín: priebežne

Zodpovední: vyučujúci

5. Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka

Fajčenie, alkohol a ďalšie drogy (napr. heroín) ohrozujú zdravie človeka – nervovú sústavu, srdce a cievy, pečeň, žalúdok.

Mimoriadne nebezpečné je užívanie drog v období dospievania (ohrozuje aj zdravý vývin rozmnožovacích ústrojov) a v tehotenstve.

Budúca matka fajčením a pitím alkoholu ohrozuje zdravý vývin plodu.

Správanie človeka pod vplyvom alkoholu a iných drog - strata zábran, uvoľnené správanie.

Plán činnosti koordinátora VMR

Riziko prenosu AIDS.

Nácvik asertívneho správania – odmietnutie alkoholického nápoja a iných drog.

Termín: priebežne

Zodpovední: všetci vyučujúci 1. a 2.stupňa

6. Rovnoprávnosť pohlaví

Rovnocennosť muža a ženy a ich špecifickosť.

Vzájomné správanie sa chlapcov a dievčat, slušnosť, ohľaduplnosť, čestnosť, ochota vzájomne si pomáhať, gavalierstvo, odvaha.

Význam blízkeho človeka pre život jednotlivca.

Kamarátstvo a priateľstvo.

Termín: priebežne

Zodpovední: vyučujúci 1. a 2.stupňa

7. **Anatómia a fyziológia pohlavných orgánov** – oplodnenie, priebeh gravidity, vývin plodu, pôrod, starostlivosť o gravidnú ženu, úcta a ohľaduplnosť k nej, starostlivosť o novorodenca, prirodzená výživa dieťaťa, plánované rodičovstvo.

Termín: podľa TPU, predmet BIO v 7. ročníku

Zodpovední: vyučujúci predmetu

8. **Zodpovedný prístup k sexualite** – vzťah: láska – sex = zodpovednosť, nebezpečenstvo, význam vernosti ako prevencie AIDS a pohlavných chorôb.

Termín: podľa TPU, predmet BIO v 7. ročníku a OBN v 7. ročníku

Zodpovední: vyučujúci predmetov

9. **Negatívny vplyv drogových závislostí na sexuálne a reprodukčné zdravie**- strata zábran, predčasné sexuálne aktivity a ich negatívne dôsledky (neželané tehotenstvo – jeho riešenie, drogový závislý jedinec – novorodenec), zdravotné riziká.

Termín: podľa TPU, predmet OBN v 7. ročníku

Zodpovední: vyučujúci predmetov

9. **Zásady bezpečného správania** – týranie a zneužívanie detí – sexuálne zneužívanie a detská pornografia, aktívna sebaobrana a schopnosť riešiť krízové situácie. Práva dieťaťa.

Plán činnosti koordinátora VMR

Termín: podľa TPU, predmet OBN, ETV v 7. ročníku a TVVP, predmet OBN v 8. ročníku

Zodpovední: vyučujúci predmetu

Okrem menovaných učiteľov sú za plnenie úloh v rámci VMR spoluzodpovední aj učitelia ostatných predmetov, predovšetkým náboženskej výchovy, literatúry a slohu, telesnej výchovy, etickej výchovy ako aj všetci triedni učitelia.

Plnenie čiastkových úloh:

- naučiť žiakov odolávať negatívnym vplyvom rovesníckych skupín, médií, ochrane pred sexuálnym zneužitím
- dať žiakom primerané informácie o anatómii a fyziológii rozmnožovacieho ústrojenstva ženy a muža,
- vysvetliť možné rizika predčasných a rizikových sexuálnych aktivít (gravidita, interrupcia, pohlavné choroby, AIDS),
- nebezpečenstvo drog pre reprodukčné zdravie,
- pomáhať žiakom v procese sebauvedomovania a sebaúcty, rozvíjanie tolerancie a zodpovednosti ako základných podmienok humánnych vzťahov medzi pohlaviami,
- dať žiakom ucelený etický systém
- pripraviť žiakov na zodpovedné rozhodovanie v kritických oblastiach psycho – sexuálneho vývinu na základe všeobecne platných hodnôt a noriem,
- prispieť k poznatkom o sexuálnom rozmere nášho života a k jeho pochopeniu,
- sprostredkovať žiakom základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách v puberte,

Spolupráca s rodičmi

Zvyšovať informovanosť rodičov o správnom reagovaní a spôsobe ako rozprávať so svojimi deťmi o sexuálnej oblasti.

Spolupráca s rodičmi musí byť založená na zásade dobrovoľnosti a citlivom prístupe. Učiteľ nemá rodičom vnucovať svoje názory a rady.

Z učebných osnov vyplýva povinnosť školy oboznámiť rodičov s cieľmi a úlohami VMR na škole.

Vo vzťahu školy k rodičom je potrebné splniť nasledovné úlohy:

Plán činnosti koordinátora VMR

1. Porozprávať s matkami o potrebe otvoreného rozhovoru s dcérami o hygiene počas menštruácie, o používaní hygienických potrieb.
2. Vysvetľovať rodičom, že fajčenie a alkohol sú drogy vyvolávajúce závislosť a nie sú normálnou súčasťou života.

Termín: priebežne

Zodpovední: vyučujúci a triedni učitelia

Úlohy koordinátora VMR

- smerom k vedeniu školy

- poskytovať informácie o možnostiach spolupráce s vedením ako aj s nadväznými inštitúciami a organizáciami.

- smerom k triednym učiteľom a ostatným pedagogickým pracovníkom

- pomáhať triednym učiteľom v otázkach poradenstva pri riešení problémov súvisiacich so sexuálnym správaním,
- pomáhať pri organizovaní a zabezpečovaní preventívnych aktivít so žiakmi
- spolupracovať s výchovným poradcom

- smerom k žiakom:

- zabezpečovať realizáciu preventívnych aktivít a programov pre žiakov
- realizovať individuálne poradenstvo pre ohrozených žiakov.

Plánované aktivity

September

- prehĺbenie povedomia vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti
- oboznámiť vyučujúcich s plánom práce VMR
- začleniť VMR do vyučovacích predmetov 1.stupňa

Plán činnosti koordinátora VMR

Október

- využitie aktuálnosti mesiaca „**Október – mesiac úcty k starším**“ – Moji starí rodičia. Príprava programu pre starších občanov v našej obci.
- V rámci týždňa Zdravej výživy – uskutočniť besedu o správnom stravovaní na prvom a druhom stupni.
- Aktivity k svetovému dňu výživy – ŠKD

November

- Využitie aktuálnosti mesiaca Deň bez fajčenia a škodlivín /nebezpečenstvo drog – triednické hodiny/.
- Príbuzenské vzťahy v rodine. Hlbšie poznávanie vlastnej rodiny.
- Základy hygieny –beseda na I. a II. stupni. Návyky na celý život.
- Pamiatka zosnulých: informácie o sviatku v rámci triednických hodín.

December

- **Svetový deň boja proti AIDS.** Zdravý spôsob života.
- Vianoce na Slovensku zvyky a tradície .
- Vysvetliť žiakom význam plánovaného rodičovstva pre telesný a duševný vývin dieťaťa.

Január

- Medzi ľudské vzťahy – Nikdy nerob iným to, čo nechceš, aby robili tebe.
- Nenič svoje múdre telo – prevencia zdravia – aktivity pre žiakov prvého stupňa.
- Učiť žiakov odolávať negatívnym vplyvom rovesníckych skupín.
- Vedieť pochopiť spolužiakov.

Február

- Problémy dospievania – telesné a duševné zmeny.
- Bezpečný internet – beseda pre žiakov v ŠKD.
- Kultúra reči, správania, obliekania.

Plán činnosti koordinátora VMR

Marec

- **Medzinárodný deň žien** (8.marec) - uvedomenie si úlohy a poslania žien.
- manželstvo a rodičovstvo v literatúre (v rámci SJL, ETV, NBV v príslušných ročníkoch)
- Deň narcisov – vyjadrenie citov, empatia.
- *Mesiac knihy*– Súťaživé hry v rámci školskej knižnice. Návšteva obecnej knižnice, čítanie knižiek, článkov, hravé aktivity.

Apríl

- Handicapovaní ľudia okolo nás – pomoc.
- Tematika zdravého životného štýlu a prevencie infekčných prenosných chorôb pri príležitosti **Svetového dňa zdravia**
- **Deklarácia práv dieťaťa** – beseda (zodp. vyučujúci OBN)

Máj

- výtvarné výstavy pri príležitosti **DŇA MATIEK** (2. májová nedeľa)
- 15. máj – **Svetový deň rodiny** -tvorba ďakovných pohľadníc pre mamy v rámci Výtvarnej výchovy

Jún

- Deň detí – rôzne športové a zábavné aktivity.
- Správanie a bezpečnosť cez prázdniny.
- Vyhodnotenie činnosti VMR.

Školský rok: 2017/2018

V Holumnici 05.09.2017

Vypracovala : Mgr. Mária Ofčáková